

EXIT

CIRCUMSTANCES

Beste leerkracht,

Binnenkort gaat u met uw klas naar de circus- en dansvoorstelling “EXIT” van Circumstances. Spannend!

We erkennen het belang van een goede omkadering in de klas. De voorstelling is immers toegankelijk voor een jong publiek, maar daarom niet hapklaar. Deze lesmap kan u helpen het theaterbezoek nog aangenamer en interessanter te maken voor uw leerlingen én voor uzelf. Hier vindt u achtergrondinformatie en verschillende invalshoeken om over de voorstelling te praten. De belangrijkste vuistregel voor het kijken naar de voorstelling: probeer niet alles te begrijpen en kijk met een open blik. EXIT is geen kant-en-klaar-verhaaltje, maar een echte belevenisvoorstelling.

Het doel van een goede voorbespreking en de creatieve prikkelopdrachten is de leerlingen nieuwsgierig en betrokken maken en ze met een toepasbaar referentiekader naar de voorstelling laten kijken. Ook de nabespreking is erg belangrijk. Daarin verwoorden de leerlingen hun eigen kijkervaring en ontdekken ze de denkbeelden van hun klasgenoten.

We hebben **enkele creatieve opdrachten gecreëerd rond de voorstelling**. We raden sterk aan om hier enkele van te spelen in de klas ter voorbereiding.

We zijn altijd heel benieuwd naar de reacties op de voorstelling. U kan uw bedenkingen (eventueel naar aanleiding van de nabespreking) altijd kwijt op de website (www.circumstances.be).

We wensen u een aangename voorstelling.

Tot binnenkort!

In het kort EXIT

Geen iedereen zonder mij, geen ik zonder de ander.

'EXIT' toont de ontmoeting van vier individuen die één collectief pad belopen. In een grote, **indrukwekkende installatie met een draaiende muur en zwevende deuren** bewegen ze in en door de ruimte. Ze drijven elkaar aan, lopen, botsen, klimmen, dragen, balanceren en transformeren. Ze komen toe en vertrekken, ontmoeten en verlaten, verschijnen en verdwijnen. We bewegen ons als mens sowieso altijd voort. Maar wat als je altijd 'onderweg' bent en nooit ergens kan thuiskomen? En wat met het spanningsveld tussen het individu en de groep? In hun zoektocht naar onafhankelijkheid hebben ze elkaar meer dan ooit nodig. Ze houden elkaar in evenwicht, maar brengen elkaar ook uit balans. Een flirt met risico.

'EXIT' is een spannende, impressionante en fysieke circus- en dansvoorstelling waar **beweging, partneracrobatie en balansbord** samenvloeien. Choreograaf Piet Van Dycke nodigt voor deze voorstelling vier circusartiesten uit, elk gespecialiseerd in een andere discipline (bascule, straps, trapeze en acrodans). Vier individuele disciplines in één collectieve taal.

Wilt u de leerlingen warm maken voor EXIT? Kijk dan zeker naar [de trailer](#) (zie verder: "EXIT in beeld" pagina 11). Of [speel enkele creatieve opdrachten vanaf pagina 6](#).

DAAR GAAN WE HEEN!

Vorbereiding in de klas

Wat u beter niet doet:

- Helemaal niets doen... De leerlingen moeten minstens een context meekrijgen van wat ze gaan te zien krijgen.
- De verwachtingen van de leerlingen zelf invullen door op elke vraag een concreet antwoord te geven. Laat uw eigen verwachtingen geen maatstaf zijn. Het is de bedoeling dat de leerlingen nieuwsgierig en enthousiast worden om te komen kijken. Hoe meer ze zelf kunnen ontdekken in de voorstelling, hoe beter.
- Tijdens de schoolvoorstelling zelf koffiepauze houden.
- Een overhoring op punten geven over de voorstelling.

Wat u beter wel doet:

Voor u met uw leerlingen richting het cultuurcentrum trekt, is het belangrijk om even stil te staan bij de voorstelling. Hang een **poster** (verkrijgbaar in het cultuurcentrum of stuur mailtje naar info@circumstances.be) op een zichtbare plek in de klas en geef aan dat jullie binnenkort naar deze voorstelling gaan. Je kan ook altijd samen met de leerlingen de **website** (www.circumstances.be) eens bekijken om de werking van het gezelschap te leren kennen.

Enkele voorbeeldvragen:

POSTER

- Wat zie je allemaal op de poster? Hoeveel mensen staan op de poster?
- Vind je de poster aantrekkelijk/grappig/...? Zou je uit jezelf naar de voorstelling gaan kijken wanneer je deze poster zou zien? Waarom wel (of waarom niet)?

TITEL

- Zonder achtergrondinformatie: Wat vertelt de titel 'EXIT' volgens jullie. Wat voor thema's zouden in deze voorstelling besproken worden?
- Wat betekent 'EXIT'? Hoe ziet een nooduitgang pictogram er uit? Waar ben je dit al tegengekomen? Zou het iets met de voorstelling te maken kunnen hebben en op welke manier?
- Waar denk je aan bij het woord 'deuren'?
- Wat betekent een deur voor jou?

THEMA

- Hoeveel mensen ontmoeten we op een dag? (*Op straat, in de klas, in de winkel...*)
- <https://www.youtube.com/watch?v=NV-jZFY0ehI>

Bekijk een fragment van deze video: een filmpje van een station met allemaal 'gehaaste' mensen. Voel jij je soms gehaast/gejaagd in het leven? En hoe komt dat? Waar kom je deze situaties (= een stroom/mierennest van mensen) overal tegen?

- Toon de trailer van Jacques Tati's film 'Playground', een verfilming van 'the modern life': mensen die altijd blijven doorgaan, absurde systemen/patronen. Dit was het startpunt van de voorstelling. Een grote inspiratiebron van EXIT.

<https://www.youtube.com/watch?v=zrYB8hgyq4s>

- Vertrouw je gemakkelijk andere mensen? Hoe geef je vertrouwen aan iemand?
- Bespreek het citaat "**Geen iedereen zonder mij, geen ik zonder de ander**".

GEZELSCHAP

- Wat is lichaamstaal? Geef/toon een paar voorbeelden. Zegt lichaamstaal meer of minder dan gesproken taal?
- Circumstances: wat zegt deze naam jullie? Waarom zou het gezelschap voor deze naam gekozen hebben? *(De naam circumstances bevat de twee hoofdisciplines van het gezelschap: circus & dans. Tegelijkertijd betekent het 'omstandigheden': er wordt altijd **in/voor/met andere Circumstances** (omstandigheden) gecreëerd: locatie- en/of theatervoorstellingen vanuit verschillende circusdisciplines, met kinderen/jongeren/ouderen, voor verschillende doelgroepen.)*
- Heb je ooit al eens iets gezien met zowel circus en dans?

Kernwoorden

Geef een paar **KERNWOORDEN** van de voorstelling mee:

- EXIT gaat over de **gejaagdheid van het leven**. De voorstelling start, maar stopt nooit. Er is nooit een moment van stilstand/rust. Vinden ze een uitgang? We bewegen ons als mens sowieso altijd voort. Maar wat als je altijd 'onderweg' bent en nooit ergens kan thuiskomen?
- In EXIT wordt er gebruik gemaakt van meerdere deuren. Een deur heeft vanuit zichzelf eigenlijk geen nut of echte betekenis. Pas als jij de deur gebruikt krijgt de deur een betekenis. Een deur is een verbintenis tussen de mensen en alles wat zich daarbuiten bevindt. Door middel van een deur kun je jezelf afsluiten van de buitenwereld. En kun je een eigen plekje creëren waar je jezelf kunt zijn. Sluit jij wel eens een deur? En waarom doe je dat?
- EXIT toont de ontmoeting van **vier individuen**, die **één collectief pad** belopen. Ze drijven elkaar aan, lopen, botsen, klimmen, dragen, balanceren en transformeren. Ze komen toe en vertrekken, ontmoeten en verlaten, verschijnen en verdwijnen. In hun zoektocht naar onafhankelijkheid hebben ze elkaar meer dan ooit nodig. Ze houden elkaar in evenwicht, maar brengen elkaar ook uit balans. Een flirt met risico.
- 'EXIT' is een spannende, impressionante en fysieke circus- en dansvoorstelling waar **beweging, partneracrobatie en balansbord** samenvloeien. Choreograaf Piet Van Dycke nodigt voor deze voorstelling vier circusartiesten uit, elk gespecialiseerd in een andere discipline (bascule, straps, trapeze en acrodans). Vier individuele disciplines in één collectieve taal. Men mag dus niet uitgaan van de 'klassieker' benadering van een theatervoorstelling.

Het zou geweldig zijn als u de omkadering in de klas intuïtief kan benaderen: minder nadruk op uitleggen/duiden/argumenteren en meer op vragen/aanvoelen/inleven. Het belangrijkste onderdeel is de gedeelde beleving: samen de voorstelling ervaren.

Creatieve prikkelopdrachten

Met enkele creatieve prikkelende opdrachten willen we de leerlingen zelf actief aan het werk zetten. Zo kunnen ze hun verwachtingen omzetten in beelden door middel van hun eigen creativiteit. Durf binnen je eigen structuur een stap opzij te zetten en je te laten verrassen. De uitkomst is onvoorspelbaar. We willen ook de sociale vaardigheden van de leerlingen versterken: de leerlingen leren elkaars werk en ideeën te respecteren en samen in groep te werken.

OPDRACHT 1: “Slaapkamerdeur”

Gesprek: Er zijn dingen in je slaapkamer die je graag aan anderen wilt laten zien. Er zijn ook dingen in je slaapkamer die je liever geheim houdt. Sommige dingen wil je heel graag met anderen delen, zoals een medaille of een mooie tekening, maar de geheimen uit je dagboek houd je bijvoorbeeld liever geheim.

- Wat wil jij graag uit jouw slaapkamer laten zien? Waar ben je trots op?
- Zijn er dingen die je liever geheim houdt?
- Hoe zou jouw slaapkamerdeur eruit zien?

Opdracht: We gaan onze eigen slaapkamerdeur ontwerpen. Je gaat zelf nadenken over hoe jouw deur eruit komt te zien. Hij moet bij jou passen. Zie jij graag een vrolijke en kleurrijke deur of juist een wat rustigere deur? We gaan eerst nadenken over deze deur daarna gaan we hem maken. Ben je klaar met de deur? Dan gaan we kijken wat er achter zit. Wat wil jij graag met anderen delen en wat wil je juist geheim houden? *Hoe gaan we dat doen?*

- Plak je ontworpen deur op een ander tekenvel.
- Maak een vouwrandje in de deur en zorg ervoor dat de deur open kan.
- Op het andere tekenvel teken je de omtrek van de deur.
- In de omtrek van de deur (wat je getekend hebt op het andere tekenvel) teken je de dingen die je graag met anderen wilt delen. Dit kun je zien zodra je de deur open doet.
- Buiten de omtrek teken of je schrijf je dingen die je niet wilt delen. Dit zal later niet meer zichtbaar zijn.

Zijn alle deuren klaar? Laat dan aan elkaar zien wat je getekend hebt achter de deur. Maar je geheimen houd je natuurlijk geheim.

OPDRACHT 2: Zonder woorden vertellen:

Gesprek: Kan je ook verhalen vertellen zonder woorden te gebruiken? Dit gebeurt namelijk in de voorstelling.

Het spel: De leerkracht fluistert een object/handeling/een klein verhaaltje in het oor van leerling A. Deze probeert dit object of deze handeling zo goed mogelijk uit te beelden. Er mogen hierbij geen woorden en geluiden gebruikt worden. De anderen proberen te raden wat er uitgebeeld wordt. De leerling die het als eerste juist raadt, mag als volgende aan de beurt. Probeer de nadruk te leggen op het fysiek uitbeelden.

Mogelijke opdrachten:

- Objecten: koffiemachine, borstel, radio, bed
- Je bent je boterhammen thuis vergeten.
- Je bent een koe die in de wei staat.
- Je maakt zandkastelen op het strand.
- Je zit in een auto die heel snel gaat.
- Je hebt je overslapen.
- ...

De leerkracht kan als afsluiter woordeloos een iets langer verhaal uitbeelden. De kinderen moeten raden wat er is gebeurd.

OPDRACHT 3: Achter de deur

Er zijn deuren die je nieuwsgierig maken: je kan het niet weerstaan om de deur open te maken. Maar er zijn ook deuren die afschrikken. Deuren waarbij je er echt niet aan moet denken om hem open te maken.

Benodigheden: Zoek enkele foto's van verschillende soorten deuren op. Bijvoorbeeld de deur van:

- Een kerk
- Een telefooncel
- Een mobilhome
- Een Afrikaanse hut
- Een moskee
- Een oude schuur
- Cowboy-luik
- ...

Gesprek: Wie leeft er achter de deur? Wie werkt er achter de deur? Wanneer en waarom gaat deze deur open? En waarom of wanneer gaat deze deur weer dicht?

OPDRACHT 4: (ge)dragen (worden):

Gesprek: In de voorstelling komt het gegeven van 'dragen' en 'gedragen worden' op verschillende manieren aan bod.

Opdracht: we maken groepjes van 4. De vier groepen moeten telkens naar de overkant geraken. We maken het steeds moeilijker (niet om ter snelst, maar om ter best). Enkele voorbeelden:

- Je mag oversteken met 4 voeten op de grond (ze zouden kunnen hinken, maar ze kunnen elkaar ook dragen)
- Je mag oversteken met zoveel voeten op de grond, maar met 2 ogen (dus de rest van de groep met ogen toe)
- Je mag oversteken met 4 voeten, 3 handen en een neus op de grond
- Je mag oversteken met 6 handen, 2 voeten, 4 knieën en een poep op de grond
- Je mag oversteken zonder de grond te raken, ze krijgen 3 stoelen per groep.
- Je mag oversteken zonder de grond te raken, ze krijgen 2 stoelen + 2 voeten
- ...

OPDRACHT 5: Tikkertje vormspanning:

Gesprek: In de voorstelling moeten de acrobaten hun lichaam perfect beheersen. We testen hoe goed de leerlingen hun 'vormspanning' kunnen houden.

Het spel:

- Er is 1 tikker per groepje van 10 leerlingen (dus 2 tikkers bij een groep van 20 leerlingen). Er staan verschillende stoelen in de ruimte.
- Stap 1: als je getikt wordt, moet je op een stoel gaan zitten.
- Stap 2: om iemand te 'bevrijden' (een getikte persoon), moet je met 2 personen zijn. 1 persoon die een hand geeft aan degene die op de stoel zit. De getikte (zittende) persoon, moet zo goed mogelijk de stoel vorm vasthouden (vormspanning). De 3de persoon trekt de stoel weg en zet die elders in de ruimte. Zodra persoon 3 op de stoel is gaan staan, is de getikte terug vrij.

- Opmerking: als er te weinig stoelen zijn, kan je ook op elkaars schoot gaan zitten. Dan wordt het moeilijker om vormspanning met twee personen te houden. Leuke uitdaging!
- Terwijl de 'bevrijders' (persoon 2 en 3) aan het helpen zijn om de getikte te bevrijden, mag de tikker hen niet tikken.

OPDRACHT 6: EXIT-er:

Gesprek: in de voorstelling kopiëren de acrobaten elkaars bewegingen én kostuums. Ze volgen elkaar zonder dat je ziet wie (de beweging) initieert.

Spel:

- Er moet iemand de ruimte verlaten, de 'EXIT-er'
- Er wordt binnen de groep een 'leider' aangeduid, de andere zijn volgers. De leider gaat verschillende bewegingen maken. De volgers proberen die zo exact en zo snel mogelijk te kopiëren.
- De EXIT-er komt terug de ruimte binnen en moet raden wie de leider is. De EXIT-er krijgt 3 pogingen.

OPDRACHT 7: deuren-choreografie maken:

Gesprek: In de voorstelling staat 'de deur' centraal. Ze bewegen door/met/onder deuren, worden zelf een deur voor elkaar etc. We gaan zelf met de leerlingen een deuren-choreografie maken. .

Opdracht:

- De leerlingen werken in kleinere groepjes (3 of 4) aan een eigen choreografie.
- Stap 1: opschrijven/benoemen welke acties je allemaal kan doen met een deur. Per actie verzin je een beweging (kloppen, openen, sluiten, door sleutelgat kijken...).
- Stap 2: wat als jij de deur niet zou gebruiken, maar als een deur zou zijn? Creër enkele bewegingen hoe je duidelijk maakt dat het lichaam de deur is. Gebruik steeds andere onderdelen van je lichaam: je armen als deur, je been...
- Stap 3: Wat zou je nog anders dan we al gewoon zijn met een deur kunnen doen? Verzin enkele bewegingen die 'het object' op zijn kop zet.
- Stap 4: Geef ze even de tijd om de bewegingen van stap 1, 2 en 3 in een vaste volgorde te zetten. De leerlingen kunnen achteraf de choreografie tonen aan de rest van de klas.

Nabespreking

Hoe bespreek je EXIT achteraf in de klas?

Met een nagesprek willen we graag de leerlingen de kans geven om hun 'kijkervaring' te delen met de klas, elkaars kritiek en opmerkingen te horen en elementen in de voorstelling te ontdekken die je zelf misschien niet had opgemerkt. Door erover te praten, leren leerlingen hun emoties uiten, hun eigen mening formuleren en begrip opbrengen voor de mening van anderen.

Misschien moet uw openingsvraag bij een klasgesprek niet zijn: 'En? Wie vond het leuk?' Het nadeel van zo'n openingsvraag is dat de leerlingen meteen een oordeel over de voorstelling moeten innemen. Het nagesprek zou kunnen beginnen met een feitelijke beschrijving van het stuk, zodat ze vooral bezig zijn met wat ze eigenlijk hebben gezien. Dikwijls worden in een nabespreking zoveel dingen duidelijk, dat de leerlingen achteraf een veel preciezer antwoord kunnen geven over wat ze voelden en dachten tijdens de voorstelling en wat ze er uiteindelijk van vonden.

Hieronder vindt u enkele **voorbeeldvragen** die **als leidraad** kunnen dienen voor het bespreken van de voorstelling. We vertrekken vanuit zeer algemene vragen over de voorstelling en gaan steeds specifieker in op bepaalde aspecten. Kies er gerust enkele uit die u het meest relevant acht.

VRAGEN:

▪ Algemeen

- Hoeveel artiesten stonden er op het podium? Zou je hen eerder dansers, toneelspelers of acrobaten noemen?
- Hoe oud denken jullie dat de spelers zijn?
- Hoe waren ze gekleed? En waarom zouden ze gekozen hebben voor dit kostuum/deze kostuums? Hoeveel kostuumwissels waren er in de voorstelling?
- Welke momenten herinner je je allemaal?
- Hoe zag het decor eruit?
- Hoe begint de voorstelling?
- Hoe eindigt de voorstelling?
- Probeer de voorstelling te omschrijven in drie woorden.
- Beschrijf de spelers: uiterlijk, karakter, dansstijl...
- Wat soort muziek/soundscape werd er gebruikt?

▪ EXIT

- Wat zou jij doen als je in zo'n ruimte/installatie arriveert?
- Vond je de muziek passen bij de bewegingen?
- Vond je EXIT eerder een circus-, theater- of dansvoorstelling?
- Had de dans betekenis/een verhaal voor jou of vond je het genoeg om naar de dans op zich te kijken?
- Miste je tekst/gesproken woord?
- Heb je ooit al eens iets gelijkaardigs gezien?

▪ Interpretatie

- Voldeed de voorstelling aan je verwachtingen? Waarom wel/niet?
- Voelde je je betrokken bij de voorstelling?
- Mocht de voorstelling voor jou nog iets langer duren of liever minder lang?
- Vond je het een klassieke voorstelling of eerder vernieuwend?
- Zou je deze voorstelling aanraden aan leeftijdsgenoten? Waarom zou je dat doen?
- Welke momenten zijn je het beste bijgebleven?
- Welke emoties riep het stuk op? Hoe voelde je je achteraf?
- Wie heeft er genoten van de voorstelling. Wie niet?

Mocht de klas of u nadien nog met vragen zitten, mag u ons altijd mailen: info@circumstances.be

Wie zijn wij?

Over Circumstances

Circumstances is het circus- en dansgezelschap onder artistieke leiding van Piet Van Dycke. Circumstances ontwikkelt, produceert en verspreidt woordeloze, impactvolle circus- en dansvoorstellingen, waarbij Piet als choreograaf te werk gaat met circusperformers. Er wordt altijd **in/voor/met andere Circumstances** (omstandigheden) gecreëerd: locatie- en/of theatervoorstellingen vanuit verschillende circusdisciplines, met kinderen/jongeren/ouderen, voor verschillende doelgroepen.

"Circus gaat niet over het bereiken van het onmogelijke, maar om het onmogelijke uit te dagen. De zoektocht naar de limieten van evenwicht, zwaartekracht, balans, tijd en uithoudingsvermogen creëert een unieke dans." - Piet Van Dycke

Circumstances bestaat per productie uit een gevarieerd artistiek team van kunstenaars, elk gespecialiseerd in hun eigen vakgebied. **Ontmoeting, uitwisseling en dialoog** zijn enkele kernwaarden binnen het creatieproces. Het artistiek team creëert samen de voorstelling, iedere schakel is belangrijk. Piet Van Dycke initieert, begeleidt en choreografeert het bewegingsmateriaal. Onze focus ligt op de dynamiek, de humor en onze gemeenschappelijkheid als mens met het lichaam als drijfveer. Er wordt gecreëerd vanuit opdrachten, improvisatie en bewegingsonderzoek.

Meer achtergrondinformatie over het gezelschap en EXIT kan je lezen via www.circumstances.be

Productiegegevens

Concept, choreografie: Piet Van Dycke

Performers: Christopher Mc Auley, Luuk Brantjes, Samuel Rhyner en Will Blenkin

Muziek: Bastiaan van Vuuren/Bastian Benjamin

Dramaturgie: Marie Peeters

Installatie: Arjan Kruidhof en Arjen Schoneveld

Scenografische ondersteuning: Menno Boerdam

Techniek: Casper Van Overschee

Vooronderzoek: Bavo De Smedt, Marius Cavin en Raff Pringuet

Coproductie: Festival Circolo, DansBrabant, Theater op de Markt-Dommelhof, HET LAB Hasselt, circ'uit, Miramiro, Cirklabo

Met steun van: PLAN, Stad Leuven, Grensverleggers/deBuren (een regeling ter ondersteuning van culturele samenwerkingen tussen partijen in Vlaanderen, de Provincie Noord-Brabant, de Provincie Limburg en de Provincie Zeeland)

Recensies/reacties

"Het stuk bouwt slim op naar **een adembenemende apotheose** (...) de performers hijsen zich de lucht in, glijden van de muur en zoeken met z'n vieren een balans die ze uiteindelijk ook vinden. Indrukwekkend (...) **dé sensatie van het weekend.**" - Recensie in De Standaard, Filip Tielens

"**EXIT blaast je omver.** Het is een combinatie van dans en circus, met vier eenlingen die, na aanvankelijke weerstand, elkaar nodig hebben om balans in hun leven te vinden. Het is ongelooflijk hoe de vier jonge mannen al die loop- en bewegingspatronen uitvoeren, telkens net omzeilend of juist expres het tegendeel. En hoe ze steeds net op tijd weg zijn om die omklappende wand niet tegen hun hoofd te krijgen. Blatende schapen en een van ontlading juichend publiek bij EXIT van de Belgische choreograaf Piet Van Dycke en zijn *Circumstances*." - Recensie Dagblad van het noorden, Eric Nederkoorn

"... met als absolute hoogtepunt de woordeloze voorstelling 'Exit'. **Vier evenwichtskunstenaars 'verbouwd' samen op de choreografie van Piet van Dycke een huis op sensationele wijze. De bezwerende dans van de aimabele mannen en de opzwepende elektronische muziek ontroerde mij in grote mate.**"

EXIT in beeld

Trailer

AANRADER OM SAMEN MET DE LEERLINGEN TE KIJKEN!

Trailer EXIT: <https://vimeo.com/587079217>

Repetitiebeelden EXIT

<https://vimeo.com/663307938>

Podcast

<https://open.spotify.com/episode/0eqkDyLmmFegvJDUZK4I2L?si=31d96c7ce45a4c75>

Contact

ALGEMENE INFO

Circumstances vzw
Toekomststraat 4
3010 Leuven
België

IBAN BE61 0019 2179 4817
BIC-code GEBABEBB
Ondernemingsnummer: 0777936535
BTW-nummer: BE0777936535

CONTACTGEGEVENS

Algemene & artistieke leiding - Piet Van Dycke
info@circumstances.be
+32 491 08 75 57

Spreiding & verkoop België - [Thassos](mailto:info@thassos.be)
info@thassos.be

Spreiding Nederland/internationaal - [Buro Piket](mailto:info@buropiket.nl)
info@buropiket.nl